

PATVIRTINTA
Šakių „Varpo“ mokyklos
direktoriaus 2025 m. lapkričio 17 d.
įsakymu Nr. V-104

ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šakių „Varpo“ mokyklos mokinių ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo aprašas (toliau aprašas) numato ugdymo ne mokyklos aplinkoje formas, trukmę ir reikalavimus mokinių saugumui bei turiningam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti.
2. Siekiant Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, patvirtintose Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ nustatytų tikslų, mokinių mokymosi procesas turi būti organizuojamas ne tik mokykloje, bet ir kitose aplinkose. Ugdymas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas muziejuje, galerijoje, teatre, parke, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, matematikos mokslų ir kūrybiškumo atviros prieigos centre ar kitose mokymuisi tinkamose aplinkose.
3. Aprašo tikslas – reglamentuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje bei turizmo renginių organizavimą, vykdymą ir laiduoti dalyvaujančių mokinių saugumą.
4. Aprašo 11 punkto nuostatos netaikomos 1-8 klasių mokiniams vykimui į fizinio ugdymo pamokas, kai jos organizuojamos kitose erdvėse ir vyksta ne rečiau kas dvi savaites.
5. Mokinių grupės, keliaudamos visuomeniniais, vandens keliais, draustiniais ar kitomis riboto lankomumo teritorijomis, privalo vadovautis saugaus eismo taisyklėmis, nustatytomis šiems keliams ir teritorijoms.

II. UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

6. Apraše vartojamos sąvokos:
 - 6.1. išvyka – organizuotas vaikų grupės keliavimas iš mokyklos mokymosi tikslais: į muziejus, STEAM centrus, parkus, sporto aikštynus, baseinus ar kitus objektus, erdves, kuriose organizuojamas ugdymo procesas;
 - 6.2. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas;
 - 6.3. gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;
 - 6.4. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;
 - 6.5. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;
 - 6.6. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;
 - 6.7. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

- 6.8. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;
- 6.9. turizmo renginio vadovas – asmuo, turintis atitinkamą pasirengimą, organizuojantis pasiruošimą turizmo renginiui ir jam vadovaujantis.
- 7. Ugdymo proceso ne mokyklos aplinkoje trukmė gali būti:
 - 7.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);
 - 7.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);
 - 7.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).
- 8. Ugdymas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas:
 - 8.1. artimoje aplinkoje, netoli mokyklos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose ir kituose objektuose;
 - 8.2. savivaldybės teritorijoje;
 - 8.3. kitos savivaldybės teritorijoje;
 - 8.4. kitoje šalyje.

III. UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

- 9. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje poreikį numato mokytojai, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su mokyklos direktoriumi. Planuojant organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į šiuos veiksnius:
 - 9.1. tikslingumo. Numatyti, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko Bendrojoje programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bus skiriamos mokiniams ir kaip bus vertinama jų pažanga;
 - 9.2. mokinių saugumo. Numatyti priemonės mokinių saugumui esant ne mokyklos aplinkoje užtikrinti;
 - 9.3. įtraukumo. Siūlant veiklas atsižvelgti į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaryti sąlygas visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;
 - 9.4. ekonomiškumo. Įvertinti, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalauti ši veikla ir ar mokykla gali juos skirti;
 - 9.5. rizikų tikimybės. Apsvarstyti galimas rizikas ir numatyti jų įveikos būdus.
- 10. Siekiant, kad ugdymas ne mokyklos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama:
 - 10.1. numatyti konkrečius uždavinius, kuriems pasiekti ugdymo procese reikalingos kitokios aplinkos;
 - 10.2. įtraukti mokinius į pasiruošimo procesą ir padėti mokiniams suprasti kontekstą;
 - 10.3. jeigu ugdymo proceso metu į mokymosi vietą vykstama specialiu transportu, važiavimo laiką iš dalies panaudoti mokymuisi;
 - 10.4. ugdymo procese organizuoti aktyvias mokymosi veiklas, pritaikytas kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje;
 - 10.5. į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones;
 - 10.6. ugdymo veiklas organizuoti pagal iš anksto sudarytą planą.

IV. SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

11. Organizuojant ugdymą ne mokyklos aplinkoje ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, yra skiriami atsakingi ir lydintys asmenys. Lydintys asmenys gali būti mokyklos pedagoginiai darbuotojai, mokinių tėvai ar praktiką atliekantys studentai (tačiau lydintys asmenys negali būti pagal bendrojo ugdymo programą besimokantys mokiniai), kiti mokyklos darbuotojai, kurių funkcijas apibrėžia mokyklos vadovas. Planuojant trumpalaikes ir visos dienos ugdomasias ar pažintines veiklas šalies viduje, lydinčių asmenų skaičius skiriamas laikantis toliau nurodytų rekomendacijų. Jei ugdomosiose veiklose dalyvauja daugiau mokinių, proporcingai didinamas lydinčių asmenų skaičius. Jeigu dalyvauja:

11.1. Mažiau nei 24 mokiniai, besimokantys pagal pradinio ugdymo programą, skiriamas atsakingas asmuo ir vienas lydintis asmuo;

11.2. mažiau nei 30 mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programas ir yra jaunesni nei 16 metų, skiriamas atsakingas asmuo ir vienas lydintis asmuo;

11.3. Įvertinęs mokinių brandą, ugdomųjų veiklų sudėtingumą, vietą ar viršijus 24 ar 30 mokinių skaičių ir kitas aplinkybes, mokyklos vadovas gali skirti ir daugiau lydinčių asmenų.

11.4. Planuojant trumpalaikes ugdomasias veiklas artimoje aplinkoje, mokiniams iki 16 metų mokyklos vadovas, įvertinęs aplinkybes, gali skirti tik atsakingą asmenį be lydinčio asmens, jei dalyvaujančių mokinių skaičius neviršija 24 pradiniam ir 30 pagrindiniame ugdyme.

12. Planuojant ilgesnės nei vienos dienos ugdomasias ir pažintines veiklas šalies viduje ar užsienyje mokiniams iki 16 metų skiriamas 1 atsakingas asmuo ir 2 lydintys asmenys. Jei vyksta daugiau mokinių, nei nurodyta Aprašo 10.1 ir 10.2 papunkčiuose, proporcingai didinamas šiuose papunkčiuose nurodytas lydinčių asmenų skaičius.

13. 1–2 klasių mokiniams organizuojamos išvykos ne į ilgesnės nei vienos ugdymo dienos trukmės.

14. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne mokyklos aplinkoje, nustatoma, kad:

14.1. direktoriaus pavaduotojas ugdymui, atsakingas už turizmo renginių organizavimą skiria asmenį, atsakingą už ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimą ir lydinčius asmenis;

14.2. mokyklos direktorius įsakymu tvirtina asmenį, atsakingą už ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimą, vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai išvykai.

15. Atsakingas asmuo:

15.1. parengia veiklų programą / planą ir numato parengiamuosius darbus;

15.2. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti;

15.3. priima vadybinius sprendimus, reikalingus mokymuisi ne mokyklos aplinkoje įgyvendinti;

15.4. pristato suplanuotą veiklų planą mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams);

15.5. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

15.6. užtikrina numatytą veiklų įgyvendinimą ir sąlygas numatytiems ugdymo tikslams pasiekti;

15.7. užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi mokykloje nustatytų procedūrų.

15.8. Jei planuoja vykti į užsienio šalį, pateikia detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susisiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją.

16. Atsakingam asmeniui netaikomas reikalavimas turėti gido profesinę kvalifikaciją.

17. Nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

17.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą už Išvyką atsakingam asmeniui. Sutikimas gali būti pateiktas laisva forma arba pagal mokyklos parengtą formą, arba el. dienyne; mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę nepritarti, kad vaikas dalyvautų Išvykoje, atšaukti vaiką iš Išvykos. Mokiniais, nedalyvaujantiems Išvykoje, vyksta ugdymo procesas mokyklos nustatyta ugdymo organizavimo forma;

17.2. su veiklų įgyvendinimu susijusių išlaidų apmokėjimą;

17.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimu lydinčioms asmenims.

18. Mokiniai atsakingi:

18.1. už dalyvavimą organizuojamoje aplinkoje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl pagrįstų priežasčių;

18.2. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Išvykoms organizuoti ugdymo procese Šakių rajono ribose naudojamos pažintinei veiklai skiriamos lėšos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. ISAK-1934 „Dėl Mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.

20. Šakių „Varpo“ mokyklos ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo aprašas gali būti koreguojamas ir papildomas.